

به نام ایزدانا

(کاربرگ طرح درس)

تاریخ به روز رسانی: ۱۴۰۵/۷/۳۰

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

نیمسال اول/دوم سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶

نام درس	فارسی: مدیریت منابع الکترونیک	تعداد واحد: نظری ۲ واحد	مقطع: کارشناسی □ کارشناسی ارشد □ دکتری □
	لاتین: Electronic Resources Management	پیش نیازها و هم نیازها:	
مدرس/مدرسین: مریم صابری		شماره تلفن اتاق: ۳۱۵۳۳۰۰۷	
پست الکترونیکی:		منزلگاه اینترنتی:	
saberi.v@gmail.com msaberi@semnan.ac.ir		http://msaberi.profile.semnan.ac.ir	
برنامه تدریس در هفته و شماره کلاس: شنبه ۱۲-۱۰			
اهداف درس:			
توانمندسازی دانشجویان به منظور تحلیل و مدیریت چرخه حیات منابع اطلاعاتی الکترونیکی در محیط های دانشگاهی، پژوهشی و سازمانی			
توانمندسازی دانشجویان به منظور طراحی نظام گزینش، فراهم آوری و ارزیابی منابع اطلاعاتی در کتابخانه ها			
امکانات آموزشی مورد نیاز: ویدئو پروژکتور، لب تاپ			
نحوه ارزشیابی	فعالیت های کلاسی و آموزشی	ارزشیابی مستمر (کوئیز)	امتحان میان ترم
درصد نمره	۱۰		۳۰
			۶۰

آقای، مریم (۱۴۰۴). از کاربرد تا سیاست گذاری فناوری هوش مصنوعی در کتابخانه های دانشگاهی: مرور نظام مند. پژوهش نامه کتابداری و اطلاع رسانی، ۱۵(۲)، ۵۵-۷۷.

اندایش، سیف اله (۱۴۰۴). تبیین تأثیر هوش مصنوعی بر مهارت های سواد دیجیتالی کتابداران دانشگاهی با تأکید بر نقش واسطه ای تسهیم دانش. پژوهش های کتابخانه های دیجیتال و هوشمند، ۱۲(۳)، ۳۱-۴۲.

حریری، نجلا؛ نوشین فرد، فاطمه؛ رادفر، حمیدرضا (۱۳۹۳). انتخاب و ارزیابی منابع الکترونیکی در کتابخانه های دیجیتالی ایران. فصلنامه دانش شناسی، ۲۴، ۸۳-۷۰.

حریری، نجلا؛ رادفر، حمیدرضا (۱۳۹۳). فراهم آوری منابع الکترونیکی در کتابخانه های دیجیتالی ایران. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۲۵(۳)، ۴۶-۵۸.

ریاحی نیا، نصرت؛ دانیالی، سمیرا؛ حاصلی، داوود (۱۴۰۵). هوش مصنوعی در علم اطلاعات و دانش شناسی: تحلیل هم استنادی، هم رخدادی واژگان و روندهای موضوعی. پژوهش نامه علم سنجی، ۱۲(۱)، ۸۶-۶۱.

سلیمانی، ناهید؛ منصوری، علی؛ شعبانی، احمد؛ سیادت، علی (۱۴۰۱). شناسایی مولفه های مدیریت داده های پژوهشی در کتابخانه های دانشگاهی. مطالعات کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۳۳(۱)، ۳۹-۲۰.

گزنی، علی؛ رحیمی، فروغ (۱۴۰۲). بررسی روند توسعه دسترسی آزاد در دنیا: نقش سیاست گذاری، فرهنگ سازی و تأمین ابعاد بر آینده جایگاه علمی ایران. فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی، ۲۶(۲)، ۲۴-۷.

مجیدی، اکبر؛ نقشین، نادر؛ اسمعیلی گیوی، محمدرضا؛ هاشمی، محمدرضا (۱۳۹۶). مطالعه مبانی، مدل ها و مسائل گزینش و مدیریت داده های پژوهشی در محیط های علمی و دانشگاهی. تعامل انسان و اطلاعات، ۴(۲)، ۵۷-۳۱.

AlHamad, M. M. (۲۰۲۵). Balancing precision and usability: Librarian perspectives on abstracting and indexing databases versus discovery services in academic libraries. *Internet Reference Services Quarterly*, 29(۲), ۱۶۹-۱۸۰. <https://doi.org/10.1080/10875301.2025.2472419>

American Library Association. (۲۰۲۶). *Guidance on the use of artificial intelligence in libraries*. <https://www.ala.org/tools/standards-and-guidelines/guidance-use-artificial-intelligence-libraries>

Association of College and Research Libraries. (۲۰۲۵). *AI competencies for academic library workers*. American Library Association. <https://www.ala.org/acrl/standards/ai>

Ayinde, L., Ebiefung, R., & Oladokun, B. D. (۲۰۲۶). Adoption of artificial intelligence in academic libraries: A systematic review of current practices, challenges, and research opportunities. *The Journal of Academic Librarianship*, 52(۱), ۱۰۳۱۸۵. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2025.103185>

Coalition of Open Access Repositories. (۲۰۲۲). *COAR community framework for good practices in repositories* (Version ۲). <https://coar-repositories.org/tools-and-resources/coar-community-framework-for-good-practices-in-repositories/>

COUNTER. (n.d.). *COUNTER code of practice: Release 5.1.1*. Retrieved October ۲, ۲۰۲۶, from <https://www.countermetrics.org/code-of-practice/>

Creative Commons. (n.d.). *About CC licenses*. <https://creativecommons.org/share-your-work/cclicenses/>

DOI Foundation. (n.d.). *DOI handbook*. <https://www.doi.org/doi-handbook/>

Dublin Core Metadata Initiative. (۲۰۲۰). *DCMI metadata terms*. <https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/>

Echeverria, M., & Bustamante, Y. (٢٠٢٣). Scope and limitations of library metrics for the assessment of ebook usage: COUNTER R^o and link resolver. <i>Quantitative Science Studies</i>, 4(٤), ٩٩٧–١٠١٧. https://doi.org/١٠.١١٦٢/qss_a_٠٠٢٧٩ Hadad, S., & Aharony, N. (٢٠٢٤). Librarians and academic libraries' role in promoting open access: What needs to change? <i>College & Research Libraries</i>, 85(٤), ٤٦٤–٤٧٨. https://doi.org/١٠.٥٨٦٠/crl.٨٥.٤.٤٦٤ International Federation of Library Associations and Institutions. (n.d.). <i>Entry point for libraries and AI</i>. https://www.ifla.org/entry-point-for-libraries-and-ai/ Johnson, P. (٢٠١٣). <i>Developing and managing electronic collections: The essentials</i>. ALA Editions. Johnson, P., & Weber, M. B. (٢٠٢٥). <i>Fundamentals of collection development and management</i> (٥th ed.). ALA Editions. Kulkanjanapiban, P., Silwattananusarn, T., & Lambovska, M. (٢٠٢٥). Research on AI-driven innovations and services in academic libraries: A bibliometric and systematic literature review. <i>Journal of Data and Information Science</i>, 10(٤), ١٤٦–١٩٦. https://doi.org/١٠.٢٤٧٨/jdis-٢٠٢٥-٠٠٣٦ Library of Congress. (n.d.). <i>BIBFRAME: Bibliographic Framework Initiative</i>. https://www.loc.gov/bibframe/ Lund, B. D., & Wang, T. (٢٠٢٣). Chatting about ChatGPT: How may AI and GPT impact academia and libraries? <i>Library Hi Tech News</i>, 40(٣), ٢٦–٢٩. https://doi.org/١٠.١١٠٨/LHTN-٠١-٢٠٢٣-٠٠٠٩ Mwantimwaa, K., & Msoffeb, G. (٢٠٢٥). Application of generative artificial intelligence in library operations and service delivery: A scoping review. <i>Technical Services Quarterly</i>, 42(٢), ١٣٩–١٦٨. https://doi.org/١٠.١٠٨٠/٠٧٣١٧١٣١,٢٠٢٥,٢٤٦٧٥٧٤ Myntti, J., & Zoom, J. (٢٠١٩). <i>Digital preservation in libraries: Preparing for a sustainable future</i>. ALA Editions. National Digital Stewardship Alliance. (٢٠٢٦). <i>Levels of digital preservation, version 2.1</i>. https://www.ndsa.org/publications/levels-of-digital-preservation/ National Information Standards Organization. (٢٠١٠). <i>ANSI/NISO Z39.88-2004 (R2010): The OpenURL framework for context-sensitive services</i>. https://doi.org/١٠.٣٧٨٩/ansi.niso.z٣٩,٨٨-٢٠٠٤R٢٠١٠ National Information Standards Organization. (٢٠١٢). <i>NISO RP-7-2012: SERU: A shared electronic resource understanding</i>. https://doi.org/١٠.٣٧٨٩/niso-rp-٧-٢٠١٢ National Information Standards Organization. (٢٠٢٦). <i>NISO RP-9-2026: KBART: Knowledge Bases and Related Tools Recommended Practice (Phase III)</i>. https://www.niso.org/standards-committees/kbart Oyelude, A. A. (٢٠٢٣). Much ado about ChatGPT: Libraries and librarians perspectives. <i>Library Hi Tech News</i>, 40(٣), ١٥–١٧. https://doi.org/١٠.١١٠٨/LHTN-٠٣-٢٠٢٣-٠٠٠٠ Pinfield, S., Cox, A. M., & Smith, J. (٢٠١٤). Research data management and libraries: Relationships, activities, drivers and influences. <i>PLOS ONE</i>, 9(١٢), e١١٤٧٣٤. https://doi.org/١٠.١٣٧١/journal.pone.٠١١٤٧٣٤ Sankar, P., & Kavitha, E. S. (٢٠١٦). Collection development of electronic resources: A guideline for librarians from selection to renewal. <i>Indian Journal of Information Sources and Services</i>, 6(١). https://doi.org/١٠.٥١٩٨٣/ijiss.٢٠١٦.٦.١.٤٣٨ Suber, P. (٢٠١٢). <i>Open access</i>. MIT Press. https://doi.org/١٠.٧٥٥١/mitpress/٩٢٨٦,٠٠١,٠٠٠١ UNESCO. (٢٠١٩). <i>Recommendation on open educational resources (OER)</i>. UNESCO. https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-open-educational-resources-oer	
---	--

UNESCO. (۲۰۲۱). <i>Recommendation on open science</i> . UNESCO. https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-open-science	
Verminski, A., & Blanchat, K. M. (۲۰۱۷). <i>Fundamentals of electronic resources management</i> . ALA Neal-Schuman.	
Webster, P. J. (۲۰۰۸). <i>Managing electronic resources: New and changing roles for libraries</i> . Chandos Publishing.	
Wilkinson, M. D., Dumontier, M., Aalbersberg, I. J. J., Appleton, G., Axton, M., Baak, A., Blomberg, N., Boiten, J.-W., Bonino da Silva Santos, L., Bourne, P. E., Bouwman, J., Brookes, A. J., Clark, T., Crosas, M., Dillo, I., Dumon, O., Edmunds, S., Evelo, C. T., Finkers, R., ... Mons, B. (۲۰۱۶). The FAIR guiding principles for scientific data management and stewardship. <i>Scientific Data</i> , 3, ۱۶۰۰۱۸. https://doi.org/۱۰.۱۰۳۸/sdata.۲۰۱۶.۱۸	

بودجه‌بندی درس

شماره هفته آموزشی	مبحث	توضیحات
۱	مفهوم شناسی و تحول منابع اطلاعاتی الکترونیکی	
۲	سیاست گذاری و برنامه ریزی مدیریت منابع الکترونیکی	
۳	گردآوری، انتخاب، و ارزیابی منابع الکترونیکی	
۴	مدل های اقتصادی و قراردادهای منابع الکترونیکی	
۵	سازماندهی و فراداده منابع الکترونیکی	
۶	ذخیره سازی، دسترسی و بازیابی منابع الکترونیکی	
۷	استفاده، رفتار کاربران و ارزیابی میزان استفاده از منابع الکترونیکی	
۸	اشاعه و ترویج منابع اطلاعاتی الکترونیکی	
۹	حقوق و مالکیت فکری، مجوزها و مدیریت حقوق دیجیتال	
۱۰	دسترسی آزاد و منابع اطلاعاتی باز	
۱۱	علم باز و مدیریت منابع علمی در محیط باز	
۱۲	هوش مصنوعی و مدیریت منابع اطلاعاتی الکترونیکی	
۱۳	آینده مدیریت منابع الکترونیکی	
۱۴	مرور و جمع بندی	
۱۵	مرور مطالب و جمع بندی	
۱۶	رفع اشکال	